

Merrild Skær

Martin Merrild, formand for L&F, langer ud efter realkredit og opfordrer til at skære i de voldsomt høje omkostninger.

Af Morten L. Handrup

»Bidragene er steget alt for meget. Vi er selvfølgelig nødt til at være realistiske i vores vurdering af, at de har behov for en større soliditet, men jeg kan ikke forstå, at det alene er låntagerne, der skal betale for, at der bliver mere til ejerne,« siger Martin Merrild, formand for Landbrug & Fødevarer.

Han langer især ud efter Realkredit Danmark, der har bebudet, at de vil sætte bidrags-satserne kraftigt op.

»Nu betaler de prisen for, at Realkredit Danmarks formue blev overført til Realdania-fonden i forbindelse med salget af Realkredit Danmark til Danske Bank. Det er den formue, de mangler nu,« siger han.

»Jeg synes, de skulle have mere fokus på de voldsomt høje omkostninger. Jeg er ikke i tvivl om, at der er et stort potentiale for at spare omkostninger, hvis de gør det konsekvent.«

Konkurrence sat ud af kraft

»Hvis kreditinstitutterne kom under samme pres som SAS, er jeg sikker på, at de kunne reducere deres lønomkostninger. De har mange ansatte, et højt lønniveau, og de har gyldne overenskomster med gunstige ferieordninger.

Den almindelige konkurrence er sat ud af kraft. Op gennem nullerne lånte de en masse penge ud til landmændene, og nu kan de ikke flytte.

Det er surt for landmanden, men det er også et kæmpe samfundsmæssigt ansvar. Det er afgjort med til at reducere væksten,« siger Martin Merrild og tilføjer:

»Det er en mærkelig sektor. Den sender bare regningen videre for de fejlpositioner, den lavede op gennem nullerne.«

Han langer også ud efter finanssektorens behandling af de landmænd, der er havnet i en håbløs situation.

»Begge parter må vedstå sig

»Det er en mærkelig sektor. Den sender bare regningen videre for de fejlpositioner, den lavede op gennem nullerne

Martin Merrild, formand for Landbrug & Fødevarer

Naturerhverv.dk

Den Europæiske
Landbrugsfond for Udvikling
af Landdistrikterne

Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

»Hvis kreditinstitutterne kom under samme pres som SAS, er jeg sikker på, at de kunne reducere deres lønomkostninger,« siger Martin Merrild.

deres ansvar. Hvis en landmand er kommet ud i en fuldstændig håbløs situation, er det ikke rimeligt bare at sætte renter og bidrag op og lade ham fortsætte. Det kan de ikke være bekendt.

Så må man sammen finde en løsning. Hvis landmanden gør alt, hvad han kan, har han krav på at få en anstændig behandling,« siger han og nævner, at der også er lyspunkter.

»Vi ser heldigvis også sager, hvor landmanden får en fair behandling. Hvis de når frem til en fælles opfattelse af, at den økonomiske situation er håbløs, kan ejeren medvirke til et salg og værne om værdierne på bedriften, mod at han så får en god behandling, så han kan komme videre,« siger Merrild.

Nykredit: Det er nye tider

Næstformand i Nykredit Hans Bang Hansen siger, at man til en vis grænse skal være realistiske og vænne sig til, at der skal være et rimeligt forhold mellem sikkerhed og bidrags-satser.

»Men når det er sagt, synes jeg godt, realkredit kunne være mere åbne omkring det, så landmanden ved, hvad der skal til for at få en lavere bidrags-sats.

Nykredit er billigere end alle andre med hensyn til bidrag, men omkostningerne er for høje, og vi gør noget ved det. Vi har sat et større program i værk,« siger han.

Med hensyn til den manglende konkurrence mener han, at konkurrencen er ved at komme igen. Men den store forskel på bidrags-satserne er

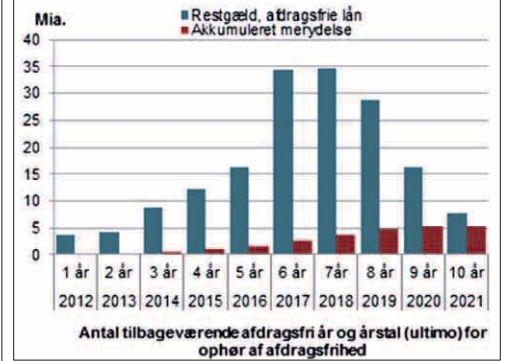
kommet for at blive, mener han.

»Det er udtryk for forretningssituationen, og vi vil se mere af det,« siger han.

»Det er et tveægget sværd. Vi skal tjene penge, så vi har udlånskraft og kan yde billige lån, men vi skal også se på omkostningerne og skære fedtet væk,« siger han.

Merrilds kritik

- Bidrag er for høje
- Høje omkostninger
- Mange ansatte
- Højt lønniveau
- Konkurrencen ude af kraft
- Vær mere åbne
- Giv de unge en fair bidrags-sats

Sidste år lavede L&F en opgørelse der viser, at afdragsbyrden først for alvor vil stige om nogle år.

Kun få rammes af afdragsbomben i år

De fleste afdragsfrie lån udløber først om tre til fem år.

Af Morten L. Handrup

mha@landbrugsmediernes.dk
tlf. 33 39 47 44

Da det for godt ti år siden blev muligt for private at optage afdragsfrie lån, valgte mange landmænd også at gøre det, og de skal nu begynde at betale af på lånene - hvis de da ikke har fået forlænget afdragsfriheden.

Selv om det for den enkelte kan være en stor belastning, tyder en rundringning til økonomikonsulenter ikke på, at det er et stort problem - endnu. Den store pukkel af afdragsfrie lån, der udløber, kommer nemlig først om tre-fem år.

»Indtil nu har det kun været forholdsvis små lån, men det er da bekymrende med den afdragsbombe, der kommer i 2017/18.

Torsten Gruhn, chefkonsulent, LandboNord

»Vi møder indtil videre velvilje med hensyn til at forlænge afdragsfriheden, der hvor det giver mening. Det er som regel bedre at afdrage på bankgælden end på realkreditlån. Vi har ikke en stor rød lampe, der lyser på det her, men vi kan da se det i vores to-tre-fem års budgetter, og vi har sat fokus på det i vores årsberetning,« siger chefkonsulent Bjarke Poulsen, Jysk Landbrugsrådgivning.

I LandboNord er de allerede godt i gang med at afmontere afdragsbomben.

»Vi har ikke haft udfordringer på det, og det er i hvert fald under fem procent af kunderne, men vi har haft fo-

kus på det - for eksempel til medlemsmøder, og vi har en løbende dialog med pengeinstitutterne og med Nykredit. Indtil nu har det kun været forholdsvis små lån, men det er da bekymrende med den afdragsbombe, der kommer i 2017/18. Nogle landmænd med en god økonomi laver allerede nu nye lån med afdragsfrihed,« siger chefkonsulent Torsten Gruhn, LandboNord.

Heller ikke i LMO har de mærket så meget til det endnu.

»Nå, umiddelbart er problemet ikke eskaleret, men allerede næste år kommer der større afdrag, så det er da klart et stort opmærksomhedspunkt, og man må ikke lade stå til. Bankerne er også meget opmærksomme på det.

Det er også lykkedes for nogle at forlænge afdragsfriheden for et år ad gangen,« siger chefkonsulent Carsten Kragh Paulsen, LMO.

»Det er en udfordring på længere sigt, men vi får først rigtig problemer om tre-fire år,« siger erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser, Videncenteret for Landbrug.

Afdragsprofilen vil typisk svare til den, der er på et traditionelt tyveårigt annuitetslån.

Det har i øvrigt de sidste 30 år været muligt at optage stående lån i landbruget, men det blev først almindeligt for ti år siden.

Afdragsfrie lån

- 167 mia. kr.
- Merydelse uden forlængelse:
- 2015 0,99 mia. kr.
- 2017 2,68 mia. kr.
- 2021 5,46 mia. kr.
- Kilde: L&F, 2013